

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joia si Dumineca; Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu $2\frac{1}{2}$ galbini mon. sunatioria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 81.

BRASIOVU, 28|16 Octobre

1877.

† A. Papiu Ilarianu.

Brasiovu, 14/16 Octobre a. c. Astazi pe $18\frac{1}{2}$ ore dem. ne veni dela Sibiu acestu teletu datu a sera in 25 pe la 5 ore dupa am.

Alexandru Papiu Ilarianu, repausatu in 11 (23) ale curentei, se va inmormantá Sambata in 15 (27). Veniti!

Asia déra inca unulu dintre luptatorii cei mai priji, mai geniali si mai devotati din marea pece a regeneratiunei nóstre nationale s'a mutat in midiulocul nostru. Elu ne parasise inainte a trei ani cu spiritul seu, care se simtiá apasat in un negru pessimismu, prin care se intuneca universul intregu de inaintea ochilor sufletesci. Este unu mare adeveru, observat de mari barbati filosofi, ca unii omeni se nascu prea curendu-pentru generatiunile in care sunt chiamati a vieti. Alexandru Papiu Ilarianu era unulu dintre ei. Nascutu in comun'a Budeiu (ung. Bodon), in comitatul Turdei din Transilvani'a, unde tata era preotu, educat u multi ani in scóle agresci, remas in se in comunicatiune continua a poporului, ale carui suferintie le vedé pe fiane di, inspirat u de ideile romanesce, a caroru propagare continua a precesu cu 12 si relative cu 50 de ani inainte, Papiu in a. 1848 alatura cu Av. Iancu, Ioanu Buteanu, Dobra, Betraneanu, Simionu s. a. se pusera in fruntea tenerimei romanesce, dupa exemplulu junimei tuturor poporilor europene, cu scopu de a intrá in actiune si a staramá lantiurile seculare, sub care gemuse poporul ca poporu si natiunea ca natiune. De aci incolo Papiu nici dela un'a actiune mai importanta nu a lipsit. Urditorii principali ai primei adunari preparative dela Domineca Tomei au fostu jupi' acesti'a. In adunarea cea mare din Mai ienuta cu permissiunea guberniului, Papiu avu un'a din rolele principali de a informa si instrui pe popor, ca se scia a 'si castigá drepturile, fora a diu legalitate. In lunile de persecutiune (Iuniu — Septembrie) Papiu era preste totu, pe unde credea ca e necessaria perseverantia. In Octobre venindu la comitetu in Sibiu, fu detasatu la castrele cele mai apropiate, si mai alesu pe lenga eroicul colonel c. r. Losenau. Dupa caderea momentana a tierei in potestatea insurgentilor Papiu se retrase, unde? ne va spune bunulu seu veru primariu. Ceea ce scim no si este, ca intr-a-cea rebellii spendiurara pe tatalu lui Papiu de mania ca nu au potutu pune man'a pe fiu-seu, era mama lui scapà ca prin urechile acului in munti, unde merse pedéstra si totu numai nöpte. Dupa pacificatiunea monarchiei astampe pe Papiu cu Barbu si Hodosiu la facultatea de drepturi in Vien'a, de unde apoi au trecutu toti trei in Itali'a. Dupace 'si luă diplom'a de doctoru in drepturi, Papiu trecu la Iassi ca professoru, de unde mai tardiu ajunge in Prussi'a, unde se arunca pe studiul istoriei si pe culegere de documente istorice, dupace mai antaiu apucase a publica in Vien'a Istoria Romanilor din Daci'a superioara 1852 la Gerold, fora ca se se fia potutu prepará de ajunsu, precum singuru observá la diverse ocasiuni. Reintorsu in nou'a s'a patria Moldova, in epoca decisiva pentru statulu romanescu, a fostu aplicatu de guberniu la functiuni importante, pana ce sub Alexandra Ioanu ajunse ministru alu justitiei, apoi procurorul generale la curtea de cassatiune. In acelu periodu publica Papiu din ampl'a s'a colectiune celu costase cu biblioteca cu totu preste 2 mii galbini, cele trei tomuri de documente istorice, mai totu originali, sub titlu tesauru de monumente istorice 1862—1864. Totu in acelu timpu publica si memorabilele tractatu despre Autonomia Transilvaniei, in trei limbi, cumu si cateva discursuri juri-

dice in cause de importantia suprema, precum de es. a calugarilor s. a. Ca membru alu societatii academice puse monumentu neperitoriu lui Grigorie Sincai prin discursulu seu de receptiune.

In midiuloculu acelei activitatii extraordinaria, lui Papiu i se parea dela unu timpu, ca nici elu nici altii nu facu si nu lucra de ajunsu, si ca inaintam fórte incetu seu nici-decun: De aici neindestularea s'a cu sine si cu tota lumea, de aici se potu esplicá si unele conflicte ale sale violente, ca premergatorie ale unui reu neasemnatu mai mare. De aceea despre nici unulu din cati au cadiutu de 25 de ani incóce victime ale regeneratiunei nóstre, nu se poate dice cu mai mare dreptu ca despre Papiu: Zelulu patriei si alu natiunei m'au mancatu pre mine Dómne!

Rogu pe dd. lectori ai Gazetei, ca se ie accestea cateva linii, nu ca biografia a lui Alex. Papiu, ci numai ca unu micu monumentu ad interim pusu de catra unu collegu in societatea academică la mormantul lui, si inspirati de sentimentul gratitudinei, ca-ci s'a facutu victimă pentru ai sei, se i dicemu cu totii: Sempiterna se fia memori'a lui!

Resbelulu.

Brasiovu, in 27 Octobre n.

Plevn'a este impresurata din töte partile. Generalulu Gurko cu corpulu seu au ocupatu dupa o batalia crancena de mai multe ore positiunea turcesca intre Dolmi-Dubnicu si Telisiu pe drumul dela Plevn'a la Sof'a, facundu prisonieri 1 pasia multi oficieri, 3000 soldati si unu intregu regimentu de cavaleria turcescu. Scirea acest'a se constata in modu oficialu, ea este d'r' exacta. Pe catu scim no, se afla sub comand'a generalului Gurko si cavaleria romana, care s'a distinsu nu mai puçinu ca artileria si infante i'a in acest'a campania. Ne amu bucurá d'r' candu s'ar' adeverí, ca si cavaleria romana a luatu parte la victoria dela Telisiu.

Succesul acest'a alu ostiloru chrestine e de cea mai mare insemnatate strategica. Abia acum a dupa ocuparea positiunilor intarite turcesci dela Telesiu se poate dice cu dreptu cuventu ca Plevn'a e incungiurata din töte partile, ca comunicatiunea lui Osman-pasia cu Orchanie si Sof'a este taiata; abia acum va fi possibilu a operá cu succesu din töte partile contra formidabilei linie intarite, cu care s'a incungiuratu óstea lui Osman. Sistemulu de assediare regulata adoptatu dela venirea generalului Totleben va trebui in fine se duca la scopu in unu timpu apropiat. Russii si romanii au construitu si construiesc giuru impregiuru fortificatiuni (redute) si celu d'antaiu lucru dupa luarea positiunei turcesci dela Telisiu a fostu, cumu afirma telegram'a oficiala, intarirea ei prin noue redute. In aceste positiuni taru armatele chrestine potu fi asteptá pana ce „Ghazi" Osman-Nuri-pasia va si silitu a se predá de fome nemai potendu capetá provisuni din nici o parte.

Despre lupt'a romanilor din 19 l. c. nu avemu pana acumu detalii aflam numai din foile romane ca divisiunea IV care si de astadata a fostu in prim'a linea de focu e trecuta in rezerva si ca a dou'a divisiune o inlocuiesce. Foile din Vien'a mai cu séma oficiosele „Fremdenblatt" si „Presse" se mira ca russii cari erau atatu de aproape si in mare numeru nu au sarit romanilor in ajutoriu, ci i-au lasatu se sangerez in santiulu redutei, privindu decursulu luptei cu arm'a la picioru. „Frbl." dice ca rivalitatile cari s'ar' fi nascutu intre statulu-majoru rusu si romanu decandu au succesu romanilor a luá fortulu celu mare dela Grivitz'a, ar' fi caus'a, ca russii nu s'au grabit u ale d'ajutoriu la assaltulu din 19 l. c., fiindu poate de parere ca, pentru ca se nu se in-gamfe prea multu in viitoriu, romanilor nu le va

stricá acest'a lectiune. Consecint'a ce o tragu foile vienese de aci este destulu de batatore la ochi. „In Russi'a nu va poteti increde, Austro-Ungari'a e singurulu vostru aliatu naturalu." Acésta e esentia espunerilor lui „Frmlb.". Merita a fi in se tratate mai pe largu cu alta ocasiune.

La inchiajerea fóiei primiramu de pe campulu de resbelu o corespondinta detaliata despre atacul romanilor din 19 Oct. c., pe care o vom publica in numerulu viitoriu.

Sciri telegrafice. — (Agentia „Havas".)

Olt eniti'a, 24 Octobre. Eri, sergentulu Stoic'a, facundu o recunoscere pe malul stangul al Dunarei, insocit u de 15 dorobanti, zaru o trupa de turci calari, care mergea in lungul malului dreptu alu fluviului. Turcii trasera asupra romanilor, cari respunsera. Doui turci cadiura morti; din partea romanilor nici unu accidentu.

Coraibi'a, 24 Octobre. Astazi, 9 ore dimineti'a, turcii dela Rusciucu au inceputu a trage asupra baterielor russe dela Sloboda' cari au respunsu indata. Canonad'a se urmedia din ambele parti.

Revist'a politica.

Brasiovu, in 26 Octobre n.

„Grele timpuri amu ajunsu." Refrenulu acest'a, cu care se finesc mai töte contemplarile foilor maghiare asupra situatiunei, e destulu de motivatu prin evenimentele interne si externe. Este un'a din cele mai critice periode, prin care trece acuma monachi'nóstra. Adeveratu, ca cu vecinii nostri esterni trainu inca de voia de nevoia in pace, d'r' numai nu ne intrebati de mersulu afacerilor nóstre casnice, ca-ci n'amu sci ce respunsu se damu. Cu anulu acest'a se finesc pactul dualistic u dintre Austri'a si Ungari'a si inca nu este inlocuitu prin altulu. Negotiatiunile de imparcare neavandu pana acuma nici unu resultat, deocamdata nici nu mai poate fi vorba, decat u unu provisoriu pe unu anu celu puçinu. Nici cestiunea dificila a acestui provisoriu in se nu este inca rezolvata. Intr' aceea se nasce intrebarea, ca ore cumu se va stabili budgetulu comunu pentru anulu viitoriu, ca-ci delegatiunile au dreptu a vota budgetulu numai dupace noulu pactu, care va inlocui pe celn ce espira cu ultim'a Decembre a. c., va fi perfectu, adeca uumai dupa ce töte legile relative la impacare voru fi votate si sanctiunate. Se vorbesce cu töte aceste, ca delegatiunile voru fi convocate in lun'a lui Decembre a. c., adeca inca inainte de 1 Ianuariu 1878, pentru stabilirea budgetului comunu.

In strenda legatura cu noulu pactu austro-ungaru stau negotiatiunile asupra tratatului de vama si de comerciu cu Germania. Principele Bismarck a tramsu unu delegatu la Vien'a pentru ca se trateze cu delegatiunile austro-ungari, d'r' ia datu instructiuni atatu de severe, incat u a fostu cu potintia a stabili o inteleger. Bismarck nu voiesce se cedeze monachiei nóstre nimicu din pretensiunile sale specifice si delegatulu seu de Hasselbach poate ca a si plecatu maniosu dela Vien'a. Totalulu nesuccesu alu negotiatiunilor pentru tratatulu de vama si comerciu cu Germania a produs se intielege mare sensatiune in Vien'a si Budapest'a. Espirandu cu anulu currentu acestu tratatu, acuma trebuie se se creeze unu tarifu autonomu, ceeace va nasce inca mari greutati pentru comerciul austro-ungaru.

Mane se va incepe in camer'a din Budapest'a

desbaterea despre crearea unei bance dualistice. Se speră, ca legea de banca nu va intinge vră o oponitie mai serioasă, deoarece a declarat si partidul conservator a lui Senney, care pana acum a combatea, ca o va vota asia cum e, pentru că se nu ingreuneaza intelegerea. Este intrebare numai, de ce legea de banca va pot fi se sau nemodificata si din parlamentul austriac. Precum scimus, cea mai mare oponitie se face in Austria proiectului de banca si opinionea publica condamna orice noua concessiune sa face Ungariei peste nivoul pactului din 1867. — „Avem destulu cu cele 70% si nu vom suferi niciodcum că la renoirea pactului se ni se impuna cumva si mai mari jertfe financiare si economice.“ Firmă acăstă resolutiune a poporatiunei din Cislailană se manifesta prin presa si in intruniri de curandu i-a datu espressiune o adunare a partidei germane din Moraviă. Noua pactu va avea se intimpine inca mari greutati pana va deveni perfect si cu catu va fi mai grea intelegerea cu atatu dualismul va perde mai multu din prestigiul seu deja forte sdruncinat in lainscă si in afara.

Italianii au cadiutu in disgracia nedumeritoru turcofil din Budapest. Acesta nu le convine programul politicei orientale italiene, care intotdeauna a favorisat eliberarea poporilor chrestine de sub jugulu turcescu. Maghiarii se iau dupa proverbiul francesu si considera de amici numai pe amicii amicilorloru lor. Italianii inse nu se potu entusiasma nici-decumu pentru faptele basibuziloru, simpathiele poporului italiano sunt pe partea armelor romano-russe si acăstă nule-o pote ertă „Pester Lloyd“ cu toti ai sei, De aceea a fostu primul si presedintele camerei italiane Crispi cu mare recela de catra corifeii din Budapest. Mare mania a cuprinsu pe toti acesti amici adeverati ai turilor, candu s'au convinsu din vorbele lui Crispi, a „russo-italianului“ cumu 'lu numescu acum, ca cabinetul regelui Vittorio Emanuele voiesce in ultimă analiza că Turcia se fia impartita intre poporele chrestine din orientu. Se intielege ca o asemenea solutiune a cestuii orientale nu poate fi dupa gustul maghiarilor. Indignatiunea acestor a contra attitudinei italianailor va deveni la culme candu voru citi scrisoarea ce a adressat Gariabaldi spre glorificarea faptelor bellice ale romanilor.

Press'a maghiara agităza necontentu in favorul turilor. Intre altele a publicat de curandu „Egyetértés“ unu proiect de armistițiu pana la 1 Aprilie 1878, pe care in urmă mediatiunei engleze Turcia ar fi apelata a 'lu acceptat. Se intielege ca conditiunile acestui armistițiu sunt catu se poate de favorable pentru turci. Caracteristicu e ceea ce adauge corespondentul lui „Egy.“ ca adeca turcii protestăza contra admisiiei romanilor la pertractarea asupr'a armistițiu si ca ei voru ignoră totalu armat'a romana si pe principele Carolu. Din norocire dorintele acestei ungaro-turcesci nu au nicio siansa de a se implini, dupa ce russii au reportat in timpul din urma succese considerabile in resbelul contra turilor.

Totu turcofilii ne spunu, ca contele Andrásy ar fi protestat intr-o nota adresata lui Cogalniceanu contra „scirilor reu voitore latite de catra organele romane cu intentiune de a compromite neutralitatea austro-ungara.“ Cu tōte asigurările lui „Daily Telegraph“ nu ne vine a crede, ca Andrásy ar fi mersu pana a adressă chiaru o nota in afacerea acăstă, care a fostu aplanata dupa cateva dile priu rectificarea publicata in „Monitorul“. Ar fi surprinsitoru unu asemenea pasu cu atatu mai multu, cu catu Romani si nu Austro-Ungari a fostu in prim'a linea amenintata prin complotulungaro-scuiescu, prin urmare Romani si are dreptul de a protesta si a se plange mai antaiu asupr'a attitudinei hostiei a unei insemnante parti a poporatiunei austro-ungare. Credeam dăr, ca dlu Andrásy se va fi gandit de trei ori inainte de a indrepta o asemenea nota guvernului roman, sciindu prea bine, ca dlu Cogalniceanu nu este indatinat a remană datoru cu responsulu.

Este unu faptu intrestatoriu, ca Francei a tocmai in momentele critice de facia sta cu manile legate din cauza nenorocitelor lupte interne, a carora rezultatul nici astazi nu se poate prevedea. Republicau au invinsu la alegeri. Dupa tōte regulile parlamentare ministeriul trebui să dăr se si dimisiiunea. Ministrii lui Mac-Mahon au venit in se la guvern pentru că se restorne legea, dăr nu sei de ascultare si Mac-Mahon este prea slabu a se desface de Fourtou si Broglie, cu cari s'a an-

gagiatu atatu de multu. Ce voiesce ei? Se disolve erasi cameră? Dăr deca senatul nu va vota se voteze acăstă dissolvare? Atunci Mac-Mahon insusi va fi silitu se renuntie la postul seu ca ei nu va avea curagiul de a face o lovitura de statu.

Mesuri ceva mai aspre luate asupr'a conspiratorilor.

Ori cate amu comunică lectorilor nostri despre acelu complotu furiosu, nu va fi de ajunsu. Sunt simptome, ca versarea de sange era se fia neasemenat mai cumplita decat 'si poate imagină cineva. Se pare ca autoritatile publice au datu in urmă unor lucruri mari de totu. Poruncă presidiala cu Nr. 444/1877 a comitelui supremu (prefectului) Pocsu din comitatul secuiesc Trei-Scaune, in care se afla cuiburiile cele mai periculoase ale rebelilor, acumu că si in a. 1848/9, este forte instructiva in acăsta privintia. Elu constata in termini respicati, ca in partea de sus a numitului comitat pacera publica s'a turbatur in a de veru (hogy a megye felső részében mutatkozott rendháboritás mint etc.); din acăsta causa elu constringe pe vice-comitele Forró că se publice la tōte autoritatile subalterne, ca protonotariul Horváth este esmisu cu plenipotentia larga, că in patru subprefecturi (szolgabiroi járáskor) si in orasiele Brescu et Kézdi-Osiorheiu se concentre in persoană s'a tōta jurisdicțiunea polițienă, cumu si că se dispuna de brațiale trupelor armate care se afla pe acolo in statiune, cu autoritatea propria, ori candu va cunoște densul neceitatea. Cu aceeași ocazie prefectul strunge in pinteni pe toti subprefectii obligandu-i sub grea respundere a denuntia ori ce miscare in popor de a dreptul la protonotariu, carui remainu subordinati pre catu timpu „liniste si ordinea cea destramata are a se restabili si a se infrenă turburarea (a meg bo-mott csend és rend helyre állítása... a mozgalom meg fekezése etc.)

„Közvélemény“ Nr. 291 arata, ca in partea de josu a numitului comitat, a carui capitala districtuala este S. Szt. György este esmisu fajosulu Császár Bálint cu instructiuni analoge, că se infrene pe rebelli cu mană armata.

Mesurile de natură a acestor in dilele austriaciilor ne erau cunoscute sub numirea nemtészca de „Belagerungsstand“ stare de obsidiune, de politia cu jurisdicțiune militaria. Acuma nu le numescu Asia, ci numai le facu totu Asia. Dăr in data ce se constată turburarea linistei publice, Störung der öffentlichen Ruhe, trebuea se se iau mesurile susu atinse; apoi sibi diariile maghiare pana ce voru ragusi. In Transilvania mai e in vigore totu codicile penale austriaci. Intrebarea vine, ca dupa legile austriace cumu se pedepsesc turburarea linistei publice produsa cu ajutoriul armelor de foc, de taiatu si de intiepatu. Ea se pedepsesc pre catu scimu noi dupa gravitatea impregiurarilor, cu 1 pana la 5 ani temnitia, era uneori chiar si cu stréngu. In vîr'a trecuta vediuramu nisice simplii articlui de diariu, nici-decumu provocatori, ci puru si simplu de aperare justa, amenintati cu aceeași pedepsa. Se se vedia acum, care e diferintă intre ună pena de scrisu si intre pusci cu baionete si cu cate 12 focuri. Noi avem totu dreptul, ba chiaru datoria patriotică, că se reflectam mereu la aceea diferintă, cu atatu mai virtosu, ca-ci precum vede tōta lumea, din partea ungurăsca se intempla in dilele nōstre lucruri, care in alte staturi se iivesc numai candu tiér'a se afla in stare de revolutiune, si in anarchia completa. Asia fău intre altele interpellatiunea imperiulenta de deunadi a deputatului Németh, care pe lenga ce cutedi, că si celalaltu renegatu Helfy, se apere legalitatea rebelilor secuiesci, apoi mai avu neaudită obraznicia se defaime pe generalismulu venerabile si gloriosu Archiduce Albrecht, ca-ci nu tiene si elu cu turci, se traga si numele Majestatiei Sale in desbatere publica, contra tuturor usantielor parlamentarie din tōte staturile constitutionale si libere, pana ce chiaru si molatculu presedinte alu camerei deputatilor fău silitu se 'lu chiame la ordine si se iau cuventul; scandalulu inse s'a facutu si proba de anarchia s'a datu. Mai adaugem la acestea, ca unu număr considerabile de diarii propagă neincetata doctrine anti-monarchice, era altele si comunistice, foră că se li se dé macaru unu avertismentu.

Gariabaldi despre romani.

Cetim in „Romanul“:

Eroismulu ostensilor romani si dă dejă, pe tōta diu'a, bine-facatorele lui rōde. Tōte diarele

Europei, tōte poporale si toti barbatii de statu chiaru cei, a caroru politica i face se nu ne înbăsca, au recunoscutu, ca bratiele romanului lătinat in timpu de doi secoli, remasera puternic pentru a rupe lantiurile, a lovi si a bate cu ferula pe lantiurile sei.

Eroului Italiei, eroului a doue lumi, cumu este cu dreptu cuventu desemnatu, acela care cu o mină omenei invins pe poternicul despotu alu Neapoli, si contribui atatu de multu la unitatea Italiei, generalul Garibaldi, cu tōta vechiă s'a amintit pentru unguri, salută si densulu pe eroii săi frati dela Dunare. Ecă salutarea lui, trimisa de Caprera romanilor prin pressa italiana.

„Caprera, 8 Octobre, 1877.

„Descendentii vechielor nostră legiuim, romanii, se lupta astazi ca eroismu pe teritoriul Dunarii, pentru independentia lor; mi pare, ca este bine a face se se audia o applaudare din partea capitalei vechie lumi si a Italiei, intregi, indreptata valoroselor nostră rude.

„Totu-déună alu vostru,

„G. Garibaldi“

Unul din diarele cele mai respandite in România, „Gazettă dela Capitale“, publicandu episodul eroului dice:

„Ori de cate ori este vorba de intarită dreptul la independentia, pe care poporale l'u sacro-santu, nu poate lipsi ajutoriul generalului Garibaldi. Astazi, candu generosulu popor roman a luat armele in contra secularului seu apasatoriu, eroului celor două lumi, intristatul ca nu poate îbratiul seu acestei pré sante cause, invita pe italieni a luă, in fața lumii civilizate, solidaritate cu poporul, care se coboară din legiunile poternicului imperiu romanu. Cuvintele generalului Garibaldi nu potu se nu gasesc unu resunetu sympathic intr'au poporul că alu nostru, care de astă de puținu timpu a castigat, in cea mai mare parte, independentia atatu de dorita intr'unu popor, care se silesce a scôte de sub jugulu stramanele din provinciele săle. Nu ne indoim cu ca italienii voru gasi midiulocul celu mai oportun de a areată Romaniei sympathia lor.“

Domani, 6/18 Oct. 1877.

(† Necrologu.) Subscrisulu cu anima petrunsa de dorere si cu lacrimi sincere in ochi, cu lacrimi de amicu intimu, de frate devotat si eternu de obligatu, aducu la cunoscintia publica tristulu anuntiu, cumea advocatul Gruea Murgu Liubă, deputat sinodal si congressualu, advocatul si adoratulu „Reuniunei invetiatorilor romani din diecesă Caransebesului“, a repausat dupa unu morbu scurtu (typhus) de 27 dile, in florea vietii sale abia de 33 ani, Mercuri noaptea in 28 Sept. st. v. la Versietiu, lasandu in doliu adencu pe multu iubită s'a soția — dupa o casatoria fericita abia de 2 ani — Ale sandrină Liubă nasc. Babesiu, pe scumpul seu fiu Aleș. Liviu Leonu, pe multu cercatulu si amatulu seu socru V. Babesiu, in fine multime de consangeni, amici si cunoscuti. — Inmormantarea s'a facutu in loculu repausarei cu tōta pompa cuvenita unui romanu raru. Advocatul Gruea M. Liubă a fostu unu modelu de chrestinu piu, romanu adeveratu, apostolu si martiru pentru dreptate, umanitate si nationalitate, elu in tōta viață s'a n'a cunoscutu decat studiu si laboare assidua, n'a cunoscutu decat ocasiunea de a sacrifică si de a se sacrifică, si aceste simtiuri nobile si romane poate l'au si dusu in mormentu asiatic de tempuriu.

Nascutu in Maidanu lenga Oravita si fiu de plugariu, dupace a frequentat scola elementare din locu, tatalu seu Damianu M. Liubă nu voia nicidcum a'lu dă la scola mai departe, sustinendu, ca nu voiesce se instraineze pe scumpul seu odoru Gruea, pe care 'lu iubea atatu de multu, că si odinioara patriarchulu Iacobu pe fiiul seu Iosifu, si carele tocmai si eră nascutu dela primă s'a soția. Subscrisulu, carele pe la an. 1855/6 si 1856/7 petreceau in Maidanu si ca candidat de invetiatori vediendu talentulu si moralitatea tenerei baietelu, de alta parte cunoscundu neplacerele acelei familii, mi-am pusu tōta silintă impreuna cu invetiatoriul localu Daniele Liubă, si abia ne-au succesu de am induplecatur pe numitul parinte Damianu la propusulu nostru. Baietulu a frequentat apoi scolele normale germane in Oravita, de unde sub ingrijirea si cu ajutoriul Ill. mecenate George Mocioni a studiatu gimnasiul inferior la Timisoara cu o diliginta si moralitate exemplara, de aici a mersu la Pestă,

nde a absolvit gimnasiulu superioru si drepturile totu cu aceeasi diligentia si moralitate. Dér' cár studinte romanu, fora catu de puçinu ajutoriu, îpsa de traiulu vietii l'a fostu constrinsu se se spice la oficiulu telegraficu, aci inse nu ia placutu si dupa unu timpu fórté scurtu a abdisu.

D. Babesiu, cunoscundu'i caracterulu seu firmu si nobile, moralitatea si capacitatea, l'a chiamat si aplicat de collaboratoru internu la foi'a natională „Albin'a“, ce esiea in Pest'a. Lune intregi sra si in mai multe ronduri a redactatu Gruea M. Liu b'a singuru fóia „Albin'a“ in modu lăudabilu. D. Babesiu mai de multe ori l'a recercat, ca se si subscrise numele de redactoru, inse modestia, ce l'a caracterisatu, nu l'a ertat. Cár collaboratoru internu Gruea M. Liu b'a a publicat in Albin'a fórté multi articuli instructivi si politici si de mare importantia pentru caus'a nostra nationala. Unii articuli i-au publicat cu totulul monim, er' altii sub initialele G. L. ori cu alte literi din numele său, altii pseudonim, si totu cu initialele G. L. ni a publicat si resbelulu franco-totonicu intr'unu limbagiu de gravitate si cu multu amoru patrioticu.

La an. 1873, pe candu romanii adeverati se angueau, er' inimicii seculari saltau de bucuria, cumea V. Babesiu va fi judecatu si arestatu pentru articulu publicat in „Albin'a“ despre causele romanilor etc. Gruea M. Murgu Liu b'a, care numai cu cateva dile inainte depusese censura aducatia la Pest'a de buna voie se dechiară procurorului reg., cár autorulu articulului incriminat, dupa care dechiaratiune apoi se judecă la o amendă si la arestu de 15 luni la Vatiu. Timpulu inchisorii l'a petrecutu totu cu cetirea unoru opuri de celebratii francescă cár V. Hugo, Iules Verne s. a. si scrierea de articuli pentru „Albin'a“ si alte compunerii.

Plinindu martiriulu nationalu de 15 luni — veni apoi la Versietiu, unde si deschise cancelaria aducatia si fù imbraciosiatu cu tóta amórea si de tóte natiunile conlocuitórie. Aici luandu de socia pe amabil'a si incantatòri'a dominisior'a Aleșandrin a Babesiu si capetandu unu fiu, mórtea tirana si nemilosa nu'l mai lasá se guste mai multu din nectarulu fericirei sale, de si erá crescutu cár bradul Carpatiloru, si sanetosu cár cedrul Libanului pana la finea lui Augustu a. c.

Cu mórtea advocatului Gruea M. Liu b'a baseric'a orientala, scól'a confessionale si natiunea romana a perduto o colunna solida, er' mie 'mi per radiemulu celu mai firmu din vieti'a sociala si morală.

In eternu amintirea lui!

Iosifu Olariu, invetiatoriu.

Clusiu, 20 Oct. 1877.

(Inca odata illuminatiunea dela 18 Sept. pentru „invingerile turcesci.“) Dupa 8 ani de „magyar világ“, cumu numescu concitatienii nostri maghiari epoc'a dualismului, ajunseramu cu inteligenția maghiara, care sta astadi la carma acolo, unde eramu pe la 1848.... Pe atunci era de ajunsu cár romanulu se imbrace vestimente de postavu spre a fi denunciatu numai de tribunu si erá de ajunsu cár preotulu se se arete cu molitvelniculu subsuara spre a fi timbratul indata de „bijtagat“ (agitatoru)....

Astadi inca jóca rolulu principalu in politic'a diley macsim'a de audacter calumniare, in care mai cu sema press'a maghiara a ajunsu la un'a desteritate admirabile.

Cine nu s'a indignat pana la estremu cetindu in diariile maghiare de aici, ca armele prinse mai deunadi in manile secuilor u ar' fi fostu propriamente menite si aduse pentru noi romanii transilvani spre a le folosi in contra conlocutorilor nostri maghiari?! Cine nu s'a ingrediosiatu pana la scarba, vediendu ca totu acelea diarie au prefacutu adunarea de 5—6 membrii a subdespartamentului Clusianu alu „Associatiunei pentru cultur'a poporului“, tenuta in estanu la Bud'atelecu, in meetingu de conjurare revolutionaria?! Si in fine cine nu va cunoscere intențiunea cea infernală de calumniare obraznica, cetindu in „Kelet“ de eri — Nr. 240 — ca ferestrile romanilor, care nu illuminara cu ocasiunea demonstrarii softalitice fusera parte prin — romani?!

Ómeni cu mintea sanetosă si cugetaria normală, care nu cunoscu mai deaproape pe viteziile diley, voru veni cetindu unele cár acestea la idea, ca mariloru maghiari dela potere, care se numescu poporul cultu europén, pote li este numai rusine de faptele loru in ochii Europei si ar' dori a scapă in modu usioru prin aceea, ca voru innegri pe altii — pe romanii cei neculti — cu pecatele loru. Dér' nu e numai acesta cauza minciunilor obraznice. Pentru-ca desi e catu de rusinosu vandalismulu spargerei ferestrilor, ce din tóta

Transilvánia s'a comis u numai si tocmai in asianumita capitala a „magyar világului“, desi e nemarginita trufa cea orba si busumflarea exaltatoru — totusi in fundamente zarimui malitia perfida de motoriulu principalu alu obraznicei calumniari. Din acestu motivu atacă „Polgár“ dela 19 Sept. cu atata furia turbata pe amplioatii romani din Clusiu, numindu sierpi nutriti in sinulu statului maghiaru, sustinendu, ca nu au illuminat in urm'a unei conspirari formali si invocandu atentiu i. e. persecutiunea mai inalta asupr'a „acestoru ómeni, cari se obtrudu numai in birourile justitiei, administratiunii si ale serviciului telegraficu numai spre a tradă interesele statului maghiaru si a caror loialitate se pote observa numai pe la prim'a lunei —.“ Acésta nu pre sémana a susceptibilitate de omu onestu, nr arata, ca ar' fi vetemata vanitatea mariloiu eroi, ci documenteaza, ca in patri'a nôstra libera si constitutionala tóte ce ne privescu pe noi, incepu si procedu din „audacter calumniare, aliquid haeret.“ Li sunt spinu in ochi cei 5—6 functionari romani, nu numai pentru-ca sunt mai harnici si mai cualificati decatul ai loru, ci pentru-ca sunt romani imbracati in postavu — ergo ori se voru lapedá de poporul loru, ori — ostracismu asupra loru!

Illuminarea pentru invingerile turcesci a fostu inse anu incidente cu multu mai momentosu, decatul se nu'l exploateze maestrii acestia si cu privire la clasa avuta romana. Li râni adeca pana la anima scirea, ca unu romanu dlu Gavrile Iliesiu — cumperă in dilele acestea un'a dintre cele mai frumose case a capitalei provinciale maghiare, si indata se si aruncara cár zavodii asupra densului. „Haladás“ din Turd'a n'a fostu capabilu de a dominá peste suflul seu celu negru, ci 'lu reversa intr'o calumnia, care anevoie 'si va afli parechea. In Nrul 37 dice, ca la 18 Sept. a illuminat in Clusiu si unu domnu de romanu, a carui sochia mai deunadi adună ofrande pentru vulneratii armatei romane; ca acestu domnu dimpreuna cu sochia s'a si schimba convictiunea dupa evenimente si ca si-a perduto omnia si la noi si la ei, fiindu ca acumu i-au spartu romani i ferestrele illuminate, resplatindu astfelu pentru ostenele sale in caus'a vulneratilor. Spre criteriulu acestei obraznicii va fi destulu pentru publiculu nostru de a aminti, ca diuariulu „Haladás“ (progresu!) ése sub auspiciile cunoscutului Moldován Gergely — de presentu inspectoru reg. maghiaru de investimentu in Turd'a. Ce avemu dér' de a accepta dela „Haladás“ ni explica proverbiu, ca cucuveica totu cucuveica remane si dincolo de dealu. Sigur e, ca in cestiunea subversanta nici pe „Haladás“ nu l'a indemnata rusinea de fapt'a vandalistica la atare minciuna obraznica, ci éta ce! Unu amicu alui Iliesiu cu numele Iosifu Popovici adresa catra redactiunea lui „Haladás“ o rectificare, in care espuse, ca nu e adeveratu, ca ar' fi illuminat si dlu Iliesiu si nu e adeveratu, ca i-ar' fi spartu cineva ferestrele — cu atatu mai puçinu, ca ar' fi comis romanii atare vandalismu. Voiniculu „Haladás“ mi se puse inse si delocu facu din „Popovici“ — „Piposiu“ si din studinte — amplioatul de statu maghiaru, recomandandu gratiile atentiu a poternicilor pe acelui amplioat, care provocanduse la lege a inrasnitu a deminti pe unu „Haladás“! Intielesulu celu adeveratu inse e, ca domnulu din Turd'a scia, ca din familia Piposiu mai sunt inca vreo 3 domni demni de totu respectu in functiune publica, de cari nefiindu possibilu de a se apropiá altufelui, se li se pregatesca occasionalmente — ostracismulu.

Cine nu va pricepe din atari manevre malitiós'a tendintia de a instrainá si desbiná inteligiția romana de poporul roman? Au dora tóte acestea traduse in cuvinte nu va se dica, ca: déca vrei se esisti cár omu inteligițe in patri'a ta — denegati originea, canta cár cucuveica si sberă cu noi „ciocu-iasia“, isbesce orbisiu in poporulu teu, persecutulu, sugelu, belescelu si'lù nimicesce, pentru-ca tendintia nôstra este — dupa cumu o cunosci din istoria si dupa cumu ti-o spusesem pe fația in „Polgár“ dela 19 Sept. — numai un'a si a ceeasi —! Er' déca nu esti capabilu de a-o face acesta, apoi — usia! nu-ți e locul unde esti — mergi si peri de fome!

Acésta ni este sórtea in tiéra Carpatiloru, a caror plaiuri si văi fusera de atate-ori adepate cu sangele nostru; asia ne vedem tratati in Transilvania nôstra cea formosă, a carei campii o uda sudoreea nôstra! Dér' se speram in proni'a dumnediesca, care nu va rabda in eternu suferinti'a dreptilor, se credem in legea naturei, ce dice, ca tóte in lume si au suisu si coborisu!

Turturel Codreanu.

Bucuresci, 12/24 Octobre 1877.

Prósta maniera au ungurii cutari de a'si masca reuteata si perfidi'a loru. „Pester Lloyd“, unulu din vrasmisi naturali si cei mai inversiunati ai elementului romanescu, in chorul cu diariile maghiare, dupace vediura ca au facutu fiasco cu rebelliunea loru, si s'au compromis pana dupa urechi in ochii Europei, se incórdă din respoteri cár se derive crima pe capetele romanilor. La inceputu avura intru nimicu a minti, ca miile de arme, munitiuni si fesuri venite din Anglia si

dela Vien'a, impartite preste totu in Secuime si in Galiti'a, fusesera destinate pentru romanii din Transilvania cu scopu cár se se scóle asupr'a maghiarilor. Dupace se facura de risulu Europei cu acea minciuna grosolana, incepura se micsioredie numerulu armelor intrate in Transilvania, se nege complotulu si ori-ce participare a maghiarilor la acelasiu. Aci inse 'i detera de minciuna de o parte chiaru cativa dintre corifeii arestatii, carii marturisira totu; se demascara inse si mai multu prin aflarea armelor celor multe ascunse in totu cursulu lunei Septembre prin paduri la fruntaria si pe la sate. Intr'aceea se latise faim'a de invasiune pe la Closiani, faima de si neadeverita, in sine inse cu totulu escusabila prin mai multe antecedente de comploturi unguresci, éra nu numai prin casulu celu mai prospetu. Acumu inse „Pester Lloyd“ et Consortes si alaturea cu acestea „Neue freie Presse“ *) cu impertinentia loru cea cunoscuta se scóla in capulu dlui ministru de externe Michailu Cogalniceanu si se incércă a 'lu compromite in ochii diplomatiei europene dicundu, ca faim'a dela Closiani o ar' fi scornit udsu, cu scopu de a irrita pe poporul romanescu din Transilvania si Ungaria contra maghiarilor, cár se aiba causa de invasiune mai curendu său mai ardu in Transilvania cár se 'lu rescóle, scurtu, se turbure linistea publica in monarchia vecina. Sub acestu pretestu Lloyd invita pe c. Andrassy, cár se traga la respundere pe Cogalniceanu!

Nu ca dora diariulu ce redactati ar' fi chiamat a se face aducatulu dlui ministru Cogalniceanu, său alu ori-caroru ministri actuali, ca-ci anume unu Cogalniceanu scia cumu se se apere nu numai de diariile vrasmisi, ci si de toti diplomatii cati le au pe aceleia in soldulu loru; déra fiindu-ca vrasmisi numelui romanescu se incércă in totu modulu, cár complotulu ungurescu se 'lu incarcă in spinarea romanilor din imperiu, se faca pe imperatulu Franciscu Iosefu si pe tota lumea europea a crede, ca nu secuui, ei romanii eră se se rescóle spre a versá sange, prin urmare ca nu secuui, ci romanii merita furcile, — mic'a dvóstra publicitate romanescă din Brasovu si Sibiu este datoria sie si natiunei a privighiá neincetatu, cár mintiunile se fia demascate si adeverulu se ésa la lumina. In catu pentru noi aici, ne-amu propusu a semnalá si notificá popóralorul europene in diariile loru extraordinaria reutate, cu care ne multiamescu astadi ungurii pentru nenumerate bunatati si ajutorie facute de catra romani ungurilor anume de 22 de ani incóce.

Pe timpulu invasiunei austriace in a. 1855, candu se descoperise complotulu celu mai teribile din tóte, guberniulu austriacu trimisese dela Sibiu pe consiliariulu Zay la Bucuresci, cár cu assistenti'a agentiei si a comandanților de trupe se puna man'a pe toti conspiratorii maghiari, cati ii era cunoscuti din denuntatiunea unui conspiratoru si a unui popa calvinescu. Acelu dn. Zay a si pusu man'a pe vreo cinci persoane, intre care fusese si veduv'a unui farmacistu, in a carei locuinta se aduná conspiratióne; déra pe mai bine de alti cincideci de insi cu fimosulu Berzenzey ii frunte, ii scapara de furcile austriace numai romanii de aici, chiaru cu pericolulu vietiei, prin locuri ascunse, apoi dandu-le bani de drumu, in trecu in capu de nöpte Dunarea. Dupace au esitau austriaci din tiéra, si mai alesu dupa a. 1858 multime de emigrati unguri se stracurara din Turcia si de ariea érasi in România, golani si lipsiti cár vai de ei. Pe toti ii ajutaramu cu bani si care cu ce amu potutu, cár se nu péra. Dupace se facuse Alexandru Cuz'a Domnu, au venit si mai multi unguri cu Klapka si cu Türr in frunte, cu scopu de a strabate de aici in Transilvania si a resculá tiéra, pre candu in Italia curgea dejá sangele (1859). Guberniulu romanescu de un'a parte ii abatù dela planulu loru de invasiune, de alt'a inse pe lenga ce i ajutá cu bani, cár se nu móra de fome, se opuse din tóte poterile sale la necurmatele pretensiuni amerintiatóre ale Austriei cár se i dea pe man'a ei; éra candu vediù ca inconsistenti'a consulatului austriacu nu mai incéta, la conspiratorii cei mai periculosi, precum era de es. Türr s. a. le implu érasi pungile cu bani de drumu si i trece nöpte dela Focsani pe la Giurgiu la Rusciucu. In a. 1861 maghiarii conspiratori se incubasera din nou in Moldova, unde si adusesera si arme spre a trece in Secuime si de acolo mai departe. Guberniulu austriacu afandu éra de planurile loru, irritat fórté precum era pe atunci, ii ceru de nou cár pe nisce criminali, spre pedepsa. Guberniulu romanescu răspunse, ca

*) „Abendblatt“ 19 Oct.

pentru compromisi politici nu esiste nici-unu cartellu său tractat de estradare, prin urmare că nu pote calcă dreptulu de asilu, și asia scapă din nou pe multime de unguri din ghiarale tribunalelor austriace. Totu ce facă guberniul nostru a fostu, ca mai tardiu le confisca armele, anume cele vreo trei mii de puseci ascunse la Bacău, pe care după infinitarea dualismului diariile maghiare avé obrasnici'ă că se le céra dela romani pentru statul Ungariei, la care firesce li se poté responde, ca statul Ungariei se plătescă mai antaiu statului Romaniei tóte spesele de subvențiune care le facuse acest'a in cursu de diece ani in favórea emigratilor unguri, apoi se 'si ié armele: atunci si nici atunci, ca dreptulu gintiloru sună cu totulu altumintrea pentru casuri de acestea. Armele de invasiune se confisca ori-candu si ori unde se potu află, că nu cumva se se intórcă de catra emigratii conspirati chiaru contra tierei care le dă asilulu. In a. 1866 pre candu Austria era incircata in doue parti, dn. Türr cu ai sei veni érasi la Bucuresci, cu scopu de a strabate din nou in Transilvania. Consululu austriac vedé bine cumu 'si petrece Türr la hotelu Fieschi si nu i poté face nimicu, pentruca noulu guberniu alu lui Carolu se provocă totu la dreptulu de asilu.

Scurtu, guberniul Romaniei s'au arestatu in acesti 22 de ani cu atata bunavointia catra unguri, incatu nu odata s'au espusu chiaru la pericolu de invasiune militaria din partea Austriei, că se tacu de nenumerele neplaceri avute cu diplomati'a acestei'a. Cunoscute i sunt conteiui Andrassy tóte acestea peripetii si episode din istori'a emigratiunei si a conspiratiunilorunguresci, că unuia, care participase si esc. sa la eie; de aceea esc. sa ar' face fórtă bine, déca ar' mai infrená impertinenti'a celu puçinu a lui „P. Lloyd“ si a celoru-lalte diarie ministeriali față cu guberniul Romaniei. Se nu creă dnii ministrii unguresci, ca diariile loru ar' fi in stare de a seduce vreodata opiniunea si judecat'a drépta a popóraloru europene si mai alesu a classelor competente. Cine in Europ'a citește vreodata diarie in limb'a maghiara? In catu pentru „Lloyd“, elu este contrabalantiatu si demintit u in afara prin altele un'a mija si mai multe; elu inse strica fórtă multu in lainstrul tieri, ca-ci in calitatea sa că agitatoru de profesiune irrita spiritele, nutresce urele nationali, semena ventu, că se secere furtune.

Batalia cea din urma dela Plevn'a din 7/19 Octobre pre catu a fostu de inversiunata si crunta, pe atata a cerutu victime mai multe. Eu nu me demitu in detaliuri, sciindu bine, ca pe acelele le veti primi din alta parte. Destulu ca pre catu se desiertasesera ambulantie si spitalele de cei vindecati, pe atata se implura din nou. De aceea eu rogu si acuma pe femeile romane si chiaru pe barbati, că se ne mai ajute care cu ce pote, si se scia totu romanulu, ca aceea ce dă spre acestu scopu, dă natiunei intregi si venitorialui ei. Eu nu ieu nici-oata diariu din Ungaria in mana, fora a nu dă preste collecte numeróse facute pentru turci, si vediu ca se tienu si prelegeri cu pretiuri de intrare spre acelasiu scopu. □

In caus'a fundatiunei Siulutiane ne veni urmatoreea scrisore pe care o publicam că pe o parere individuala, lasandu-o in judecat'a celoru competenti:

Multu stimate d. Redactoru!

In Nr. 81 din anulu 1876 s'a publicatu o corespondintia cu datulu Blasius 18/20 aceliasi a., care contineea: cumca in 9 si 10 Octobre sub presedintia Excel. sale d. metropolitu, a tienutu senatulu Fundatiunei Siulutiane siedinta ordinaria. In preatins'a corespondintia se espune, cumca statulu memoratiei fundatiuni in bani, si charthii de statu a ajunsu la sum'a de 257,757 fl. v. a. Acésta incunoscintiare publiculu romanu de religiunea greco-cath. o a primitu cu multa bucuria, sciindu, ca după parintesc'a disputatiune a piului Fundatore interusuriale provenitóre după 200 mii fl. v. a. se voru impartiti amesuratu litteriloru fundationale intre veduvele preotese, si tenerii studenti, cari voru corespunde conditiuniloru recerute si numai 50 mii, că capitolu separatu, voru fructificá mai departe, pana candu era se va aduná altu capitalu de 250 mii s. a.; déra conceput'a bucuria multu s'a devalvatu, dupace pana acumu nici o publicare de concursu n'a urmatu in privint'a pensiuniloru, si a stipen-

dialoru, ce se sperau. — Am intrebatu de unu si de altii, ce ar' fi caușa intardiarei, si mi s'a respunsu, cumca senatulu lucra intr'acolo, că cu susu memorat'a suma se se cumpere bunuri nemiscatórie. Nu potu dice, ca dora intentiunea ar' fi de reprobatu, se fiu inse escusatu de gresiescu (ca-ci literile fundatiunale nu le am la mana) déra eu asia 'mi aducu aminte cumca voi Fundatoremul care nu se pote, celu puçinu nu este ertatu, a se trece cu vederea, a fostu si sta, ca fundatiunea se se puna in lucrare in modulu după cumu mai susu s'a insemnatu, si bunuri nemiscatórie se se pote cumperă numai, după ce capitalulu fundatiunale va deveni la mai multe sute de mii. Fia cumu va fi, eu mi am tienutu datoria a face acésta observatiune, ca-ci la intemplare, candu s'ar' face abatere dela acele dispusetiuni, care le-a facutu Fundatorele, lesne s'ar' dă anse de a se amestecă strainii, ce după parerea mea cu totu pretiulu ar' trebui a se evită. K.

Buletine dela theatrulu resbelului.

Din diu'a de Duminica 25 Sept. st. v. curentu operatiunile trupelor russu-romane inaintea Plevnei au fostu suspendate din caușa ploiloru si a timpului defavorabilu, care a inceputu in acea di si a continuatu forta intrerupere. Inimicul a fostu pusu si densul in aceeasi inactiune, astfelui, ca din acea di este o linisice fortata intre ambele armate.

Esc. loru dnii generalu baronu Krüdner, comandanu cernului IX alu armatei russe si generalulu baronu de Schilder-Schuldner, comandanu divisiunei a V din acestu corp, au venit u de au presentat M. S. Domnitorul pe oficiarii din brigad'a 1-a, cari au luatu parte, impreuna cu cele trei batalioane din divisiunea a 3-a romana, la assaltul redutei Grivitz'a, in diu'a de 30 Aug. v., si cari au fostu decorati de I. S. Domnitorul. Cu acésta ocasiune prea inaltul nostru Domnu a binevoit u a conferi Esc. loru generaliloru baronu Krüdner, Zotow, medali'a de aur de „virtute militaria“.

In nopte de Dumineca spre Luni si o parte a dilei de Luni, a cadiutu zapada cu lapovitia, ceea ce a desfundat cu totulu pamentul si a ingreuiat drumurile si comunicatiunile. Cu totu timpulu celu reu, trupele nostre n'au incetatu desaversitu lucrările de intarire, si ele au continuat in aceste doue dile a sapă mai multi metri de sianturi si de paralele, cu care inaintea spre intaririle inamicu, seu le incongióra. Timpulu urit, ventu si mai alesu vijel'a, care a fostu pe Dunare, a produsu o stricatória la podulu nostru dintre Turnu-Magurele si Nicopole; M. S. Domnitorul a tramsu pe data unu oficiaru superioru de statu-majoru generalu romanu spre a activá mesurile de restabilire a podului, care voru fi terminate peste cateva diile. Pana atunci Inaltimea S'a a ordonat, că transporturile intre ambele tieruri sa se faca pe plute, pe pontone remarcate de vapórele romane si russe, care se afla in Turnu-Magurele, astfelui, ca comunicatiunile armatei se nu sufere intrerupere. In aceste doue dile Inaltimea S'a a lucratu cu Esc. loru generalul de geniu de Totleben, care a fostu numit u in postul de adjutoru alu comandanu siefu alu armatei de vestu, M. S. Domnitorul si cu locotenentulu-generalu principale Imeritinski, care s'a chiamat la postulu de siefu alu statului-majoru generalu alu acestei armate, in locul E. S. generalului Zotow, care reia comand'a corpului alu 4.

In séra de Duminica 25 curentu, a inceputu se sosescu trupele din gard'a imperiala, care voru face parte din armat'a de vestu. Luni 26, pe la amédi, au trecutu prin Poradim trupele din gard'a imperiala. D. generalu conte Vorontzoff, siefulu de statu-majoru alu corpului de garda, a venit u de s'a presentat M. S. Domnitorul. Inaltimea S'a a incalcatu apoi, si insočit u de Esc. s'a generalulu Totleben si de generalulu principale Imeritinski si contele Vorontzoff, a trecutu in revista nouele trupe, cari intempiuara pe augustulu comandanu cu imnulu nationalu romanu si defilara inaintea Mariei Sale. Aspectulu acestoru soldati de elita, cu totu marsiulu osténitoriu ce trebuesc se faca pe unu timpu atatu de reu si pe drumuri asiá de anevoiose, era admiraabilu; infanteria, artileria cu luxoseli' atalagie, oferieau spectacolul celu mai martialu si frumosu. Inaltimea S'a a intorsu la marele seu quartiru generalu, unde a prandit u impreuna cu A. S. ducele de Oldenburg, comandanu alu divisiunei I din gard'a imperiala russa, cu dd. generalu Totleben, principale Imeritinski si conte Vorontzoff.

In nopte de Luni 26 spre Marti 27 Sept., pe aproape de mediul noptiei, se audi de odata o tare si fórtă repede impuscatura insocita de o viua canonada, care veniea despre arip'a drépta a armatei, formata de trupele romane. M. S. Domnitorul ceru indata lui generalu Cernatu prin telegrafu de campania stabilitu intre marele quartiru generalu dunarénu si quartiru generalu alu armatei romane, informatiuni despre cele ce se petrecean. Generalulu Cernatu re-

porta M. S., ca pe la órele 9 din nopte inimicul, voindu a schimbá posturile sale din retransiamente si din reduta, si fiindu-ca sianturile si drumurile sale acoperite erau pline cu apa, crediuse, ca va poté profitá de intunericina adancă si de plói'a, care cadea mereu, spre a duce acele posturi pe din afara si pe d'asupr'a parapetelor. Lucrarile de intarire romane sunt inse cele mai inaintate de inimicu, distanta intre paralele si aprosiele nóstre si acele ale vrajasiului este asiá de mica, in catu se aude dela noi chiaru vorba in intaririle turcesci si vice-versa. Acésta distanta a fostu inca micsiorata print'co contr'a-aprosia redicata dilele acestea de turci, in scopu de a opri asta repede inaintare a romanilor de intaririle loru. Trupele nóstre din paralelele cele mai inaintate diarira indata pe dusmani, care credean a poté trece neveduti, ei trasera asupr'a loru, ucigandu-se ranindu mai multi din ei. Acésta impregiurare, si mai multa inca, superatórea apropiere a intaririlor nóstre intarita pe turci, si ei pe la órele 11 scósera din campulu loru retransiatu doue batalioane, cu care sperau, print'ruu vigurosu si neasteptat u atacu in midiulocul nóptiei si favorizat de timpu, a goní pe romani din intaririle loru; dér' alarmă era data in trupele nóstre, erau sub arme, si unu focu formidabilu si incrucisatu, si sustinutu de salvele tunurilor, primi pe inimicu si dovedi, ca nu era posibilitate a surprinde pe ai nostri. Turci se retrasera in graba si, in precipitatia loru, parasira contr'a-aprosia, care o redicasera, de cateva dile inaintea aprosiele nóstre, si unde rediura, ca nu se potu mantiené. Dupa mai bine de trei ore, totulu reintra in linisice, si inimicul nu mai incercá se ne atace. Din partea nóstra nu am avutu nici o perdere in acésta tentativa de atacatu, dejucata de vigilanta trupelor nóstre; turciu inse au avutu perderi simtietice, ca-ci, afara de posturile ucise seu ranite de sentinelile nóstre, s'a potutu vedé cumu in retragerea loru adunau multi raniti si morti, din care unii remasera pe campu inca dou'a di.

Marti 27 curentu, Inaltimea S'a inspecta la 10 dimineața, alte trupe din gard'a imperiala, care sosisea, si se intorse la cuartiru, unde dejuna impreuna cu A. S. ducele de Oldenburg, cu generalii comandantri de divisiuni si de brigade ai aceloru trupe. E. S. generalulu Totleben, dnii generali Cernat si Manu, venira la marele cuartiru domnesc, si Inaltimea S'a lucra mai multe ore cu acestei generali. Domnitorul prandi apoi cu ducele de Oldenburg, care si lua congediu dela Inaltimea S'a, avendu a pornit a dou'a di cu trupele sale in positiunile, ce le sunt indicate, si cu dnii coloneli siefi de regimete ale gardei, pe care Maria S'a le inspectase.

Mercuri 28 Sept. Maria S'a merse de inspecta ambalurile romane, spre a se incredintá insusi de ingrijorile date bolnaviloru, alu caroru numeru a crescutu peste cel normalu, in urm'a intemperiei dileloru acestora. Apoi Maria S'a dusu de a visitatu transiile si aprosiele trupelor nóstre spre a inspecta inaintarea lucrărilor. In acésta visita Domnitorul a fostu insočit u de colonelulu de artlerie Herkt si a remasu pe deplinu satisfacutu de regularitatea si liniscea oficiariloru si soldatiloru nostri in independentirea greului loru serviciu, si a trupelor de geniu, in esecutarea lucrărilor, sub focul neintrruptu alu posturilor inimice, focu, care urma pe totu timpulu inspectiunei Inaltimei Sale. Spre a vedé, déca un'a din fortificatiunile inimicului era armata cu tunuri, si de ce calibră, Maria S'a ordona a se trage cateva salve de artleria intr'ens'a dela locul unde se află, inse tunurile turcesci nu responseră, seu ca le fu temu la o distantia asia de apropiata de a atrage focurile nóstre, seu ca incepndu a simti lipsa de munitioni, turciu sunt siliti a le menajá. Domnitorul se intorse séra la marele seu cuartiru generalu. „Monit.“

Pretiurile piatice

in 26 Octobre 1877

	Hectolitre. fl. cr.	Hectolitre. fl. cr.
fruntea	9.10	Mazarea
Granu	8.50	Lintea
midiuocu	8.50	Fasolea
de diosu	7.70	Cartofii
Mestecatu	7.10	Sementia de inu
Secara	5.70	10. -
fromosă	5.70	1 Chilo. fl. cr.
de midiuocu	5.50	
Ordiulu	4.90	Carne de vita
frumosu	4.30	de rimotoriu
de midiuocu	3. -	de berbece
Ovesulu	2.90	100 Chile. fl. cr.
frumosu	5. -	
de midiuocu	5. -	
Polumbulu	5. -	Seu de vita prospetu
Meiu	6.10	" " topitu
Hrisca	—	

Cursul la burs'a de Viena

in 26 Octobre st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	64.05	Oblig. rurali ungare	77.75
5% Rent'a-argintu (prumutu nationalu)	67.25	" " Banat-Timis. 76.50	
Losurile din 1860	110.20	" " transilvane	74.50
Actiunile bancei nation. 836.—		" " croato-slav. 85.—	
" instit. de creditu 214.30		Argintulu in marfuri	104.85
Londra, 3 luni	117.75	Galbini imperatesci	5.65
Napoleond'ori		Napoleond'ori	9.48
Marci 100 imp. germ.		Marci 100 imp. germ.	58.20